

že inventuru a odhad smí provést jen výlučně příslušný soud, v jehož obvodu nemovitosti leží, a to buď sám, nebo příslušným notářem, a že byly tyto předpisy delegací překročeny, jest mu odvětiti, že notář, jako takový, není zákonem k tomu povolán, by bděl nad zachováváním zákonů při pozůstalostech, jichž projednání nebylo mu svěřeno (srov. také rozhodnutí čís. 2211 sb. n. s.).

Čís. 11913.

Ochrana nájemců.

Práva a povinnosti nájemníka, opustivšího společnou domácnost, kterou sdílel se svou rodinou, a společný byt, nepřecházejí podle druhého odstavce § 6 zákona o ochraně nájemců na příslušníky jeho rodiny tehdy, když nájemník byt opustil a vypověděl.

(Rozh. ze dne 22. září 1932, Rv II 590/32.)

Byt, o jehož vyklizení jde, měla od žalobkyní v nájmu Josefa M-ová, s níž bydlela v bytě společně žalovaná, dcera Josefy M-ové. Josefa M-ová dala žalobkyním z bytu výpověď a byt opustila. Žalobu proti žalované o vyklizení bytu, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** Soud první stolice zjistil, že nájemnice bytu Josefa M-ová, matka žalované, dala z bytu, v němž s ní společně bydlila žalovaná, nejsouc v poměru nájemném, výpověď a tím nájemní poměr zrušila a že tento byt i opustila. Byl-li takto nájemnicí Josefou M-ovou nájemní poměr zrušen, nemohla žalovaná, jež v nájemném poměru dosud nebyla, v nájemném poměru ve smyslu § 6 (2) zákona na ochranu nájemníků pokračovati, poněvadž to předpokládá trvání nájemního poměru nájemníka, který společnou domácnost a společný byt opustil. Jestliže však nájemník, jakž bylo zde, sám nájemní poměr výpovědí zrušil, vzdal se tím ochrany, kterou příslušníkům rodiny zákon na ochranu nájemníků poskytuje, a nemohou osoby, které s ním společnou domácnost sdílely, dovolávati se výhody § 6 cit. zák. Názor soudu první stolice, že nájemník, opouštějící společnou domácnost, nemohl by byt vypověděti a připraviti osobu dosud ve společné domácnosti bydlící o právo vstupu do poměru nájemního, nemá oporu v zákoně, jímž nikterak není vyloučeno vzdáti se ochrany zákonem tím poskytované. Vzdáním se ochrany té a zrušením poměru nájemního nabývá majitel domu oprávnění, by podle své vůle uzavřel poměr nájemní s nájemníkem, kterého si zvolí, a nelze zákon vykládati tak, že by v takovém případě musil se žalovanou v nájemném poměru pokračovati. Matka žalované nemohla tudíž, jak míní soud první stolice, po zrušení nájemného poměru byt žalované přenechati, neboť nebyla již oprávněna s ním nakládati. I kdyby tedy bylo bývalo jejím úmyslem byt žalované ponechati, kterýžto názor prvního soudu však odvolací soud nesdílí, bylo to bezvýznamné a nemohly tím býti založeny nároky žalované na byt.

N e j v y š š í s o u d n e v y h o v ě l d o v o l á n í.

D ů v o d y:

S hlediska právního posouzení této věci jest řešiti otázku, zda práva a povinnosti nájemníka, opustivšího společnou domácnost, kterou sdílel se svou rodinou, a společný byt, přecházejí podle odst. (2) § 6 zák. o ochr. náj. na příslušníky jeho rodiny i tehdy, když nájemník byt opustil a vypověděl. Při řešení této otázky jest zkoumati pravý smysl tohoto ustanovení zákona, jak vyplývá z vlastního významu slov v jich souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce (§ 6 obč. zák.). Vlastnímu významu slov odst. (2) § 6 zák. o ochr. náj. »opustí-li nájemník« lze rozuměti jen tak, že nájemník odchází ze společné domácnosti a ze společného bytu, nestaraje se o svůj nájemní poměr a neupraviv jej. Zákon předpokládá tedy, že nájemní poměr nájemníka, opustivšího společnou domácnost a byt, trvá (srovnej rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 5332). K témuž cíli se dojde, vykládá-li se odstavec druhý § 6 zák. o ochr. náj. v souvislosti a v souladu s odstavcem prvním, který vychází též z předpokladu, že po smrti nájemníka nájemní poměr nezanikl, nýbrž trvá (§ 1116 a) obč. zák.) a že dědicové vstupují v nájemní smlouvu, zůstavitelem sjednanou, pokud tato trvá. Podle zjištění soudů nižších stolic dala v případě, o němž jde, nájemnice bytu Josefa M-ová, matka žalované, z bytu, v němž s ní žalovaná společně bydlela, výpověď k poslednímu srpnu 1931 a byt i opustila. Touto výpovědí byla nájemní smlouva mezi matkou žalované a žalobci zrušena (§ 1116 obč. zák.) a práva a povinnosti z ní vyplývající zanikly uplynutím výpovědní lhůty. Tím byl zne-možněn přechod těchto práv a povinností podle odst. (2) § 6 zák. o ochr. náj. na žalovanou, jež nebyla ani nájemnicí, ani spolunájemnicí, takže užívá bytu matkou vypovězeného a opuštěného bez právního důvodu. Účelem § 6 v odst. (2) zák. o ochr. náj. jest ovšem ochrana příslušníků rodiny, by nezůstali odchodem nájemníka bez přístřeší (rozhodnutí čís. 4950 a 10.945). Lze přisvědčiti dovolateli, že vážné ohrožení tohoto zájmu, zákonem chráněného, může nastati tím, že hlava rodiny, společnou domácnost opouštějící, ze zlomyslnosti byt vypoví. Avšak předpis odst. (2) § 6 zák. o ochr. náj. je průlomem do předpisů občanského práva o zrušení nájmu, tedy právem nepravdělným, které nelze vykládati způsobem rozšiřujícím. Názor žalované, že prý tento předpis odst. (2) § 6 dotč. zákona předpokládá zrušení dřívějšího nájemního poměru výpovědí, jest v rozporu s jeho doslovem, který se zmiňuje jen o přechodu nájemních práv a povinností, nikoliv o oživení již zaniklého nájemního poměru.

Čís. 11914.

O povinnosti děda k výživě vnuků rozhoduje opatrovnický soud, nikoliv soud dědova bydliště.

Pro příslušnost opatrovnického soudu v historických zemích jsou tu rozhodnými jen předpisy mající platnost v těchto zemích.

Podle práva platného na Slovensku poskytuje děd vnukům výživu v přírodních a přijímá je do své domácnosti. Vyměření výživného v penězích jest přípustné jen, nechce-li děd vnuka přijmouti do domácnosti nebo byl-li by vnuk vydán v jeho domácnosti nesnesitelnému nakládání.